

V Breginju smo si ogledali etnološko vojaško zbirko in Ščirnov ograd, ki prikazuje življenje pred potresom leta 1976 in je edini arhitekturni ostanek starega Breginja. Obiskali smo tudi Logje, ki so ena od bolj avtentičnih Kotarskih vasi, saj tam najdemo številne tipične hiše z beneško-slovensko arhitekturo, ki jih potres ni porušil. Popoldne smo se napotili k zavoju Nadiže pri Kredu in Robiču pred ozko vrezano dolino med Matajurjem in Mijo.

Kostel in Osilnica

(12. november 2011; strokovna vodja mag. Brigita Gregorčič, prof. geografije in geologije, Osnovna šola Fara).

V vasi Vrh pri Fari so nam na Lukčevi domačiji predstavili tradicijo kostelskega krošnjarnjenja. Sprehodili smo se po krožni poti med slapom Nežica, potokom Prifarski jarak z mnogimi lehnjakovimi pragovi in zaselkom Tišenpolj ter se pred polnilni-

co vode Costella seznanili z gospodarskim utripom območja. Vas Fara nam je postregla z romarsko cerkvijo Marijinega Vnebovzvetja in zunanjo stjo tipične kostelske hiše. Na kovačiji Gorše v Mirtovičih smo izkusili prikaz kovaške obrti. V Bosljivi Loki smo se seznanili s prikazom domače obrti izdelovanja rož iz papirja in obiskali vzorno obnovljeno Matičetovo domačijo. V Ribjeku smo obiskali cerkvico sv. Egidija in ribogojnico, v Osilnici pa smo se v hotelu Kovač seznanili s primerom uspešnega turističnega razvoja najmanjše občine po številu prebivalcev v Sloveniji.

Vabljeni, da se nam na prihodnjih ekskurzijah pridružite tudi Vi. Fotografije z ekskurzij si lahko ogledate na: <http://www.lgd-geografi.si/>, kjer je objavljen tudi program ekskurzij za pomlad 2012. Program ekskurzij za pomlad 2012 pa najdete tudi v tej številki Geografskega obzornika.

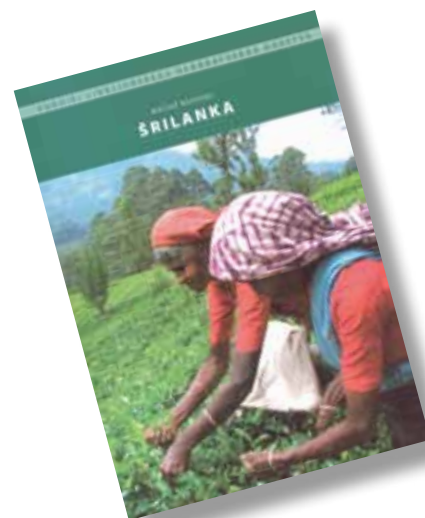
Primož Pipan, Andrej Bandelj

Zvonik cerkvice sv. Egidija v Ribjeku z Loško steno v ozadju (foto: Primož Pipan).

Matjaž Napokoj, 2011: Šrilanka

Vodniki Ljubljanskega geografskega društva. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 179 str.

V letu 2011 nas je razveselila novost med vodniki Ljubljanskega geografskega društva. Vodnik z naslovom Šrilanka avtorja Matjaža Napokoja je šestnajsti po vrsti vodnikov Ljubljanskega geografskega društva in hkrati tudi osmi neevropski ter šesti z območja Azije.

Vodnik je pravzaprav podrobna knjiga o tem azijskem otoku, ki ne samo po svoji obliki, pač pa tudi skozi svojo ambivalentno vlogo v pretekli in polpretekli zgodovini zbuja vprašanje ali gre za azijsko solzo ali azijski dragulj. Avtor je v njej predstavil lastne izkušnje z otoka dopolnjene z dodatno literaturo, ki obsega 33 bibliografskih enot. Šrilanka je podrobno in slikovito opisana na 179 straneh formata A5, besedilu pa posebno težo daje kar 139 grafičnih elementov v obliki tematskih kart, grafov, diagramov in zlasti fotografij. Predvsem fotografije poskrbijo, da bralec, ne glede na svoje predznanje, dobi vtis o slikovitosti dežele, ki ji lega v tropskem pasu daje neizbrisen pečat, pa najsi

gre za številne zavarovane predele ali za prostrana območja kulturne pokrajine in urbanih sredin.

Avtor nam razkrije, da je Šrilanka azijska posebnost v več pogledih. Kljub svoji majhnosti, saj obsega za azijske razmere sila skromnih 65.610 kvadratnih kilometrov in je na primer manjša kot Nepal, in kljub neposredni meji z drugo največjo azijsko državo, ki se postopno razvija v svetovno velesilo, je Šrilanki uspelo ohraniti formalno samostojnost in vidno vlogo na politični karti Južne Azije. Lega na otoku, ki geološko predstavlja jugovzhodni rob Indijske podceline preden ta potone globoko v Indijski ocean, je zagotovo pomemben dejavnik, ki je oblikoval zgodovino tega gosto poseljenega otoka in še danes vpliva na njegovo življenje. A etnična in predvsem verska raznolikost z bolj ali manj intenzivnim vpletanjem

velesil, od katerih je nesporno največji vpliv Indije, je Šrilanki ob specifični legi na robu Indijskega oceana v zadnjih desetletjih namenila vlogo križnega žarišča Južne Azije. Avtor dosledno opiše vzroke in potek vojn za neodvisno tamilsko državo Eelam ter daljnovidno sklene, da navkljub neizpodbitni zmagi šrilanške vojske nad upornimi Tamilci januarja 2009 dolgoročnega miru najbrž ne gre pričakovati vse dotlej, dokler ne bodo odpravili vzrokov za nastanek napetosti. A kljub tej žalostni zgodbi vodnik pokaže, da je Šrilanka še vse kaj drugega. Nazoren opis socialnih razmer, jezikovne, etnične in religijske sestave otoka bralcu prikaže kompleksnost družbenih razmer, ki je posledica toka dogajanj skozi zgodovino in velikega vpliva z indijske podceline. Velika prednost vodnika, ki poveča njegovo uporabnost, je tudi opis priporočenih devetdnevne poti po otoku, ki je

osredotočena na obisk osrednjega dela in jugozahodne obale.

Ob zbirki do sedaj izdanih vodnikov Ljubljanskega geografskega društva iz območja Azije, je vodnik po Šrilanki prvi z območja Južne Azije in tako tudi pomembno prispeva k nastajanju slovenske strokovne literature s tega dela sveta. Zaradi svoje obsežnosti, demografske številčnosti in tudi fizične oddaljenosti Južne Azije kot celote prepogosto zanemarjamo in pozabljammo na manjše države na "robu" odločanja, kar je nestrokovno in vodi k površnemu spoznavanju sveta ter obravnavanju problemov iz teh območij. Vodnik Šrilanka je pomemben prispevek, da do takih nestrokovnosti ne bo prihajalo. Tudi zato je vodnik zelo dobrodošla knjiga med slovensko regionalno geografsko literaturo.

Matej Ogrin

